

Mateřská škola Černá Voda

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

**„Ať je léto nebo zima, ve školce je
vždycky prima.“**

*„Hra je radost. Učení při hře jest radostné učení.“ J. A.
Komenský*

OBSAH:

Identifikační údaje	3
1. Obecná charakteristika školy	4
2. Podmínky vzdělávání	4
a) Věcné podmínky	4
b) Životospráva	6
c) Psychosociální podmínky	6
d) Organizace a provoz školy	7
e) Řízení mateřské školy	10
f) Personální zajištění	11
g) Spoluúčast rodičů	12
h) Organizace vzdělávání	12
3. Charakteristika vzdělávacího programu	13
3.1. Cíle a záměr programu	14
3.2. Formy a metody uplatňované v našem vzdělávání	15
4. Vzdělávací obsah	17
5. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	19
6. Vzdělávání mimořádně nadaných dětí	20
7. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
8. Vzdělávání dětí cizinců (dětí z Ukrajiny)	21
9. Autoevaluace mateřské školy	22
9.1. Evaluace na úrovni třídy	22
9.2. Evaluace na úrovni školy	23
9.3. Kritéria pro kontrolu a zpětnou vazbu	25
9.4. Vlastní hodnocení školy	25

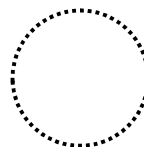
DENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název programu:	„Ať je léto nebo zima, ve školce je pořád prima.“
Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Sídlo:	Černá Voda 30, 790 54 Černá Voda
IČ:	70981990
Ředitel/ka:	Mgr. Gabriela Hrubešová
Kontakty:	731 860 767 (ředitel/ka školy) zs.cernavoda@seznam.cz www.zscernavoda.cz 584 444 051 (základní škola) 584 453 603 (mateřská škola)
Zřizovatel:	Obec Černá Voda Černá Voda 57, 790 54 Černá Voda 584 444 027 starosta@obeccernavoda.cz
Zpracovatelé:	Bc. Kateřina Pálenkášová Hana Bakešová
Číslo jednací:	zmscv/2018/30
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2022
Aktualizováno:	

.....

Mgr. Gabriela Hrubešová

ředitel školy

razítko školy

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Černá Voda je součástí budovy právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace. Nachází se v těsné blízkosti hlavní pozemní komunikace, téměř v centru obce. Škola má velmi dobrou dopravní dostupnost – v areálu budovy je dostatečně velké parkoviště a přímo před školou je také autobusová zastávka. Škola poskytuje optimální vzdělávací podmínky pro děti předškolního věku.

V přízemí budovy se nachází velká tělocvična, sociální zázemí pedagogů, mateřská škola, ředitelna, taneční sál, šatny, obecní knihovna, místnost s kuchyňským koutem a dvě místnosti, které jsou poskytovány soukromým subjektům. Ve druhém patře se nachází školní jídelna s kuchyní, základní škola, školní družina a kabinety. Ve třetím patře budovy jsou soukromé byty a půda, v suterénu pak kotelna a dílny pro polytechnickou výuku.

Prostory mateřské školy jsou tvořeny dvěma vzájemně volně propojenými hernami. První, prostornou hernou, ve které si děti mohou hrát, vytvářet si koutky, učit se, cvičit, realizovat se a rozvíjet svou osobnost. Druhá, volně navazující místnost, je členěna na dvě poloviny. První polovina slouží k výtvarným a pracovním činnostem, hrám u stolečku a také jako „kancelář“ obou učitelek. Zadní část místnosti slouží jako ložnice, která splňuje podmínky spánkové hygieny, je tvořena dřevěnými lehátky a slouží k odpolednímu odpočinku. Další prostory mateřské školy tvoří hygienické zařízení – umývárna s WC a sprchovým koutem pro děti a šatna pro děti, která je umístěná na chodbě. Součástí budovy je školní jídelna, kde je dětem poskytována celodenní strava.

Mateřská škola je ve velké míře bezbariérová, vyjma školní jídelny a hlavního vstupu do budovy. Pohyb dětí v těchto místech je umožňován pod neustálým dohledem pedagogických i nepedagogických pracovníků školy.

V areálu školy se nachází školní zahrada – obecní dětské hřiště s prolézačkami, zahradním domečkem pro úschovu hraček, krytým pískovištěm a krytým posezením, která v roce 2022 prošla rekonstrukcí. Dále ke škole náleží školní hřiště, které rovněž využíváme k pohybovým aktivitám dětí. Součástí školního pozemku je i bývalá školní zahrada s ovocnými stromy a původními záhony, kterou bychom chtěli do budoucna obnovit pro společné činnosti na zahrádce školních i „školkových dětí“.

Mateřská škola je jednotřídní a disponuje kapacitou 25 dětí (ve výjimečných případech 28). Školu navštěvují děti zpravidla ve věku od 3 do 6 let. Při volné kapacitě přijímáme děti od ukončeného druhého roku dítěte.

V mateřské škole pracují dvě kvalifikované učitelky a jedna chůva (resp. školní asistent). Ředitelka základní školy je zároveň ředitelkou mateřské školy. Dále v mateřské škole pracují 4 nepedagogičtí pracovníci – dvě kuchařky, uklízečka a školník.

2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

a) Věcné podmínky

Mateřská škola je do velké míry bezbariérová, přízemní. Místnosti a herny jsou dostatečně prostorné a splňují všechna bezpečnostní a hygienická kritéria. Pouze hlavní vstup do budovy a do patra školy, kde se nachází jídelna, není bezbariérový. Děti musí být vedeny po schodech a jejich bezpečnost je zajišťována neustálým dohledem pedagogických nebo nepedagogických pracovníků.

V mateřské škole jsou dětem k dispozici dvě vzájemně propojené herny. První slouží dětem primárně k hraní a vzdělávacím činnostem (hrací koutky – hudební, relaxační, čtecí, výtvarný; magnetická tabule, senzomotorické panely...). Druhá místnost slouží k výtvarným a pracovním aktivitám dětí, a také jako kancelář učitelek, zadní část potom jako ložnice k odpolednímu odpočinku. Místnosti jsou vybaveny zdravotně nezávadným nábytkem s bezpečnostními prvky. Třída byla v září 2016 vybavena novým nábytkem a herními prvky, proběhla rovněž reorganizace tříd. Tím bylo dosaženo lepšího klimatu třídy a celkového příjemnějšího dojmu. Nábytek v herně je snadno manipulovatelný a dětem dostupný. Vybavení tříd je řešeno tak, aby hračky a ostatní pomůcky byly dětem snadno přístupné a mohly si je kdykoliv vzít, dosáhnout na ně. Ostatní věci, které dětem nenáleží, jsou uloženy v horních skříňkách tak, aby dětem přístupné nebyly (z důvodu bezpečnosti). Umývárny a toalety splňují všechna hygienická a bezpečnostní kritéria. V září 2022 byly nakoupeny nové stolečky s židličkami jak do třídy, tak do jídelny. Vyřešil se tak problém s nevyhovujícím sedem dětí. Rovněž byla dětem zpřístupněna relaxační místnost s kuchyňským koutem, kterou využíváme k aktivitám vaření, případně jako samostatnou místnost ke specifickému vzdělávání předškolních dětí. Předškolní děti tak se tak mohou věnovat svým úkolům a nejsou rušeny činnostmi a hrou nejmenších dětí.

K výtvarné a pracovní činnosti dětí je k dispozici bezpočet výtvarného materiálu a pomůcek. V herně se nachází pestrá nabídka her, hraček a pomůcek, které jsou průběžně obměňovány a doplňovány. K vzdělávání dětí má škola k dispozici spoustu didaktických materiálů, pracovních listů a pomůcek, aby pro ně bylo vzdělávání zajímavé, poučné, zábavné, a hlavně aby se při tom bavily. Od roku 2018 pracujeme s didaktickou pomůckou Klokanův kufr, která tvoří ucelenou baterii aktivit k výchově a vzdělávání dětí od 3 do 6 let, jejíž součástí je také diagnostický materiál k individuálnímu pozorování úrovně pokroků jednotlivých dětí. S tímto diagnostickým materiálem v naší mateřské škole také pracujeme.

Herny jsou vymalovány příjemnými barvami a prostředí působí harmonickým dojmem, který dětem i rodičům navozuje pocit relaxace a bezpečí. Na chodbě se nachází kromě dostatečně prostorných dětských skříňek také nízké skříňky s boxy k uložení výtvarných prací jednotlivých dětí. Vše je označeno značkami dětí, aby se děti ve školce lépe orientovaly. Prostředí je upraveno a přizpůsobeno tak, aby hračky a pomůcky děti dobře viděly, samostatně na ně dosáhly a vyznaly se v jejich uložení. Také dětské práce jsou vystaveny a zpřístupněny jak dětem, tak rodičům. Na chodbě je k dispozici

rovněž prostorný přebalovací pult k zajištění hygienických potřeb našich nejmenších dětí.

K cvičení a zdravotním pohybovým chvilčkám využíváme také taneční sál, školní tělocvičnu nebo dětské hřiště. K pobytu venku je hojně využívána školní zahrada, která je vybavena dětským zahradním náčiním a zahradními hračkami, dále se zde nacházejí prolézačky, venkovní zastřešené posezení a kryté pískoviště. Velmi často využíváme zdejší krajiny k vycházkám do přírody (na louky, k rybníkům) nebo do lesa za školou.

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

b) Životospráva

V naší mateřské škole poskytujeme dětem plnohodnotnou a vyváženou zdravou stravu. Je zachována vhodná skladba jídelníčku a dodržovány zdravé postupy při přípravě pokrmů. Jídelníček je sestavován s ohledem na potřeby nejmenších strávníků. Denně je dětem podáváno dostatečné množství čerstvého ovoce a zeleniny. Děti mají neustále k dispozici pitnou vodu/čaj, a tak je zajištěn pravidelný pitný režim, který u dětí podporujeme. Děti mají své označené hrnečky, do kterých si kdykoli během dne mohou nalít tekutiny. Mezi jídly jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti k jídlu nenutíme, ale snažíme se je k jídlu povzbuzovat, aby nestrádaly. Při stolování jsou děti vedeny k samostatnosti, dbáme na osvojování a dodržování správných kulturně společenských návyků. Děti denně po obědě dodržují ústní hygienu.

S dětmi se snažíme pobývat co nejvíce času venku na čerstvém vzduchu, v závislosti na aktuálním počasí. Děti mají v MŠ dostatek volného pohybu jak při pobytu venku, tak v hernách. Zvláštní důraz klademe na prevenci zdravotních obtíží, proto pravidelně zařazujeme zdravotní tělesnou výchovu a psychomotorické hry do denního režimu. Dbáme rovněž na dostatek odpočinku u dětí, ale zároveň respektujeme individuální potřeby každého dítěte. Během odpoledního odpočinku je dětem navozována atmosféra klidné relaxace na lůžku, případně jiná klidná alternativní nabídka pro ty, jimž se již nechce spát.

Učitelky jdou dětem příkladem a jsou jim přirozeným vzorem v chování podle zásad zdravého životního stylu.

c) Psychosociální podmínky

Máme velký zájem o to, aby se děti v naší mateřské škole cítily spokojeně, příjemně, jistě a bezpečně. Nově přichozím dětem pomáháme s adaptací na nové prostředí, nové přátele a nové situace. Respektujeme individuální potřeby dětí, reagujeme na ně a pomáháme jim v jejich uspokojování. Všechny děti v naší mateřské škole mají rovnocenné postavení. Děti se řídí pravidly, na jejichž sestavení se samy podílely.

Je uplatňován pedagogický styl se spoluúčastí a samotným rozhodováním dětí. Vše je přizpůsobeno individuálním potřebám dětí. Ty se mohou účastnit společných činností, nejsou k nim však nuceny. Snažíme se však pozitivní motivací vést děti k zapojování do činností (kolektivních, skupinových,

individuálních) tak, aby si z pobytu v MŠ vždy odnášely příjemné zážitky a pocity. Děti podporujeme v samostatné činnosti, dostatečně je motivujeme a oceňujeme jejich snahu i výsledek. Místo kritiky se děti snažíme motivovat k ještě lepším výsledkům. Také u dětí rozvíjíme a podporujeme schopnost ocenit svou práci i dílo toho druhého. Snažíme se mezi námi dospělými a dětmi o projevy vzájemné důvěry, tolerance, ohleduplnosti, zdvořilosti a vzájemné pomoci.

Všichni zaměstnanci školy dbají na to, aby svým chováním a vystupováním byli pro děti dobrým a příkladným vzorem. Velmi důležitá je pro nás také prevence sociálně patologických jevů (např. šikana).

Co vyžadujeme od dětí, dodržujeme i my samy:

- Když spolu mluvíme, udržujeme oční kontakt a nekřičíme na sebe.
- Oslovujeme druhého tak, aby to bylo příjemné.
- Usmíváme se na sebe.
- Neubližujeme si a neděláme si naschvály.
- Dodržujeme přirozenou slušnost a ohleduplnost vůči ostatním.
- Umíme druhým pomáhat.
- Místo kritiky se povzbuzujeme k lepším výsledkům.
- Umíme pochválit, co se druhému podaří.
- Umíme pozdravit, poprosit, poděkovat.
- Přijímáme se vzájemně takoví, jací jsme. Máme se rádi.

d) Organizace a provoz školy

Provoz mateřské školy je celodenní od 6:30 hod. do 16:00 hod. K předškolnímu vzdělávání jsou přijímány děti zpravidla od 3 do 6 let. Mateřská škola umožňuje přijmout i děti dvouleté, a to za předpokladu, že mají upevněny základní hygienické návyky. Pro nově přichozí děti je stanoven program adaptace, kdy mohou s dětmi pobývat v MŠ také rodiče a zapojit se do činností společně s dětmi. Dítě se tak cítí bezpečněji a lépe se přizpůsobuje novému prostředí a kolektivu. Postupně si dítě zvyká na pobyt v předškolním zařízení bez rodičů.

Děti jsou do školy předávány rodiči nebo jinými rodinnými příslušníky (starší sourozenci, prarodiče aj. na základě písemného potvrzení uvedeného ve formuláři o vyzvedávání a předávání dítěte do MŠ) a ihned po příchodu oznamují učitelkám změny v chování a zdravotním stavu dítěte. Z mateřské školy odcházejí děti opět v doprovodu rodičů či jiných rodinných příslušníků (opět s příslušným písemným pověřením).

Denní řád je dostatečně flexibilní, umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.

Režim dne (orientační, mění se dle individuálních potřeb dětí)

ČINNOST	OD	DO
Příchod dětí do MŠ	6:30	8:00
Ranní hry dětí	6:30	8:20
Ranní cvičení	8:20	8:30
Svačinka	8:30	9:00
Komunikační kruh, hry a řízené didaktické činnosti	9:00	9:45
Pobyt venku/dopolední hry dětí	9:45	11:20
Převlékání, hygiena	11:20	11:30
Oběd	11:30	12:00
Hygiena, odchod dětí po obědě	12:00	12:15
Odpočinek	12:15	14:00
Převlékání, hygiena	14:00	14:15
Svačina	14:15	14:30
Odpolední hry dětí, pobyt venku, odchod dětí domů	14:30	16:00

Děti se schází v mateřské škole od 6:30 hodin. Během ranních her, které si děti volí dle svých vlastních představ a přání, učitelky s dětmi spolupracují při organizaci těchto činností, nabízejí témata a aktivity a usměrňují hry. Během her s dětmi individuálně pracují a využívají her k podnětnému spontánnímu učení. Ráno také s předškoláky praktikujeme „ranní koutek“ u stolečku, kde s dětmi procvičujeme různé praktické dovednosti. Tyto činnosti jsou dětmi velmi oblíbené a umožňují tak učitelce každodenní diagnostiku dětí. Mezi tyto činnosti patří logopedická prevence, práce s pracovními listy, didaktické činnosti k rozvoji všech vzdělávacích oblastí, aktivity k rozvoji jemné motoriky i činnosti k rozvoji předčtenářských předmatematických dovedností. Během těchto činností dochází rovněž k vyhodnocování jednotlivých pokroků dětí do hodnotících formulářů.

Nově od října 2022 navštěvují předškolní děti každou středu od 8:00 do 8:30 hodin obecní knihovnu, která je součástí přízemí budovy školy, kde mají kroužek čtení. Paní knihovnice (paní učitelka) čte vybrané knihy, vztahující se k probíranému tématu a společně pak probírají obsah knihy, rozebírají dané téma, diskutují. Učí se vnímat čtený text, porozumět obsahu, slovně vyjadřovat své myšlenky a obhajovat názory, klást otázky i na ně odpovídat. Někdy bývá součástí i jednoduchý úkol, jindy mohou malovat třeba obrázky ke knize. Tato aktivita je u dětí velmi oblíbená.

Před dopolední svačinkou zpravidla probíhá ranní cvičení a pohybové aktivity. Během pobytu v jídelně vedeme děti k samostatnosti, sebeobsluze i obsluze ostatních (rozdávání tácků, hrníčků, svačinek, nalévání nápojů – starší děti) a správnému stolování.

Po svačince následuje komunikační kruh a didakticky cílené činnosti (záměrné i spontánní učení vedoucí k dosažení cílů stanovených školním a třídním vzdělávacím programem), a to v kolektivu, skupinkách i individuálně. Následuje příprava a pobyt venku.

Snažíme se s dětmi trávit co nejvíce času venku, a to téměř za každého počasí. K pobytu venku je maximálně využívána školní zahrada, školní hřiště, vycházky do blízkého lesa. Často zařazujeme také vycházky do okolí obce, aby

děti znaly místo, kde žijí. Během těchto vycházek dochází ke spontánnímu učení a pozorování okolní krajiny a přírody.

Při obědě jsou děti vedeny ke správnému stolování a samoobsluze. Po obědě následuje hygiena dětí a ukládání na lůžka k odpolednímu odpočinku a spánku. Nenučíme děti spát, pouze odpočívat a klidně relaxovat tak, abychom opět dodržovaly individuální potřeby ostatních dětí. Po odpoledním odpočinku následuje hygiena a odpolední svačinka.

Po svačince si děti volí hry a činnosti podle vlastní volby a přání buď ve třídě, nebo venku, během nichž se postupně rozcházejí nejpozději do 16:00 hodin domů.

Hra je chápána jako hlavní prostředek činnosti. Děti se díky různým hrám učí vyhrávat i snášet prohry, řídit se určitými pravidly, přizpůsobovat se kolektivu, respektovat přání ostatních. Jsou vedeny k tomu, aby při hrách zkoušely různé situace, vyvozovaly samostatné závěry, manipulovaly s různými předměty a nástroji a samostatně se realizovaly. Dbáme na dostatečný prostor pro spontánní hru a její dokončení. Dětem je poskytován dostatek prostoru pracovat svým vlastním tempem. Veškeré aktivity organizujeme tak, aby podněcovaly vlastní aktivitu dětí, jejich zapojení do činností. Proces učení probíhá během celého dne, ve všech situacích, nenásilnou hravou formou podle tematických celků. Prostřednictvím vhodných aktivit je rozvíjena kooperace mezi dětmi. Denně jsou zařazovány zdravotně preventivní aktivity. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

Nadstandardní aktivity školy nad rámec běžného programu:

- Logopedická depistáž – návštěva klinického logopeda, jeho vyhodnocení konkrétních logopedických vad u dětí a následná doporučení pro jejich korekci.
- Logopedická prevence – krátké denní aktivity k rozvoji oromotoriky a trénování výslovnosti hlásek
- Spolupráce s PPP Jeseník
- Návštěvy kulturních zařízení (divadlo, kino, muzea aj.)
- Spolupráce s místní knihovnou
- Spolupráce s Policií ČR a ostatními bezpečnostními složkami
- Výlety do okolí, celodenní výlety, exkurze, zajímavé přednášky
- Soutěže a další

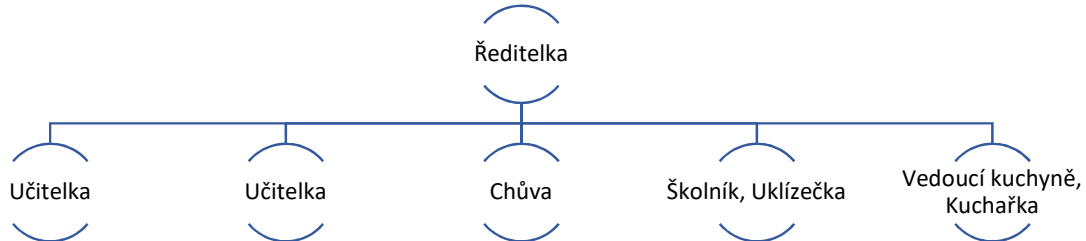
Plán akcí školního roku

- Drakiáda
- Halloween – Památka zesnulých
- Výlety do okolí
- Lampionový průvod
- Krmení zvířátek v lese
- Vystoupení pro seniory
- Mikuláš
- Adventní odpoledne
- Vánoce v MŠ, vánoční besídka
- Návštěva kostela – koledy, betlém
- Masopustní karneval

- Vítání jara
- Vystoupení pro seniory
- Velikonoce v MŠ
- Den matek
- Besídky pro rodiče, veřejná vystoupení dětí
- Fotografování dětí
- Spolupráce s knihovnou
- Spolupráce se ZŠ
- Vítání občánků
- Mezinárodní den dětí
- Pasování prvňáčků, rozloučení s předškoláky
- A další...

Úzce spolupracujeme se Základní školou v Černé Vodě. Naše spolupráce je na partnerské úrovni. Děti mohou navštěvovat školu nejen před zápisem, ale i během roku v rámci nejrůznějších situací a akcí. Taktéž děti, které již navštěvují základní školu, se mohou po domluvě s učitelkami MŠ podívat zpátky do mateřské školy a zavzpomínat na období zde strávené, pohrát si s mladšími dětmi. Některé akce se rovněž snažíme organizovat společně se ZŠ a ve spolupráci s rodiči.

e) Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků školy jsou jasně vymezeny. Pracovní a pedagogické porady jsou organizovány dle pracovního plánu MŠ a probíhají společně v přítomnosti ředitelky školy a ostatních zaměstnanců. Ostatní porady v MŠ probíhají dle nutnosti s ředitelkou školy, nebo jen mezi samotnými učitelkami MŠ (náhlé změny v chování dětí, organizace besídek a akcí MŠ, plány měsíční činnosti MŠ atd.).

Ve škole panuje přátelské klima. Všichni zaměstnanci se vzájemně respektují a podporují, také se podílejí na tvorbě ŠVP a společně rozhodují o jeho zásadních otázkách. Pedagogický sbor pracuje společně. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Každodenní předávání informací a vzájemná komunikace je základem úspěšné práce naší školy. Všichni zaměstnanci mohou bez obav samostatně vyjadřovat své připomínky a názory, které jsou ostatními otevřeně přijímány. Vztahy mezi pracovníky jsou v souladu důvěry a tolerance.

K zajištění příznivého klima školy je využíván:

- Osobní kontakt – porady (provozní i pedagogické), vzájemné hospitace, příležitostné návštěvy
- Elektronická pošta – náměty, doporučení, situace vyžadující zpětnou vazbu
- Telefonický kontakt – řešení naléhavých aktuálních situací

Ředitelka umožňuje zaměstnancům možnost dalšího vzdělávání prostřednictvím různých seminářů, kurzů, školení aj. Zaměstnanci jsou k těmto činnostem pozitivně motivováni, aby se zabránilo zažitým stereotypům a podpořilo se probuzení aktivity a plného nasazení, využívání inovací a nových metod, forem a postupů při práci.

f) Personální zajištění

Obě učitelky disponují plnou odbornou kvalifikací pro vykonávání své profese. Dále dbají na neustálé sebevzdělávání, jak v pedagogice, tak v psychologii dítěte (kurzy, semináře, odborná literatura, odborné časopisy aj.). Pedagogové pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Ředitelka podporuje vzdělávání pedagogických pracovníků a vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Velký důraz klademe na osobní profesionalitu všech zaměstnanců. Specializované služby, jako je logopedická či jiná péče, ke které není předškolní pedagog kompetentní, jsou zajišťovány, v rámci doporučení pedagogů, příslušnými odborníky (klinický logoped, speciální pedagog, školní psycholog, poradenský psycholog – PPP, SPC).

Obě učitelky se společně každý den domlouvají na společné práci s dětmi. Během dopoledne je tak zajištěno, aby při řízených činnostech byly přítomny obě učitelky a došlo k vzájemnému překrývání tak, aby bylo dosaženo kvalitnější individuální práce s dětmi. Při plánování činností a aktivit je předem zohledňována možnost volby dětí. Učitelky preferují stejný pedagogický styl vedení a výchovy tak, aby se při jednání a působení s dětmi shodly a vystupovaly tak společně jako jeden tým.

Každodenně se také věnují neformálním vztahům mezi dětmi, snaží se děti vést prosociálním směrem tak, aby včas zabránily negativním patologickým jevům (např. šikana) Učitelky jdou svými osobnostmi dětem příkladem, společně s dětmi vymýšlí a sestavují pravidla, která poté všichni dodržují a přispívají tak k pozitivnímu klima třídy a bezpečného prostředí celé školy.

Obě učitelky úzce spolupracují se zákonnými zástupci dětí. Tito jsou o svých dětech průběžně informováni. Rovněž rodiče poskytují svými připomínkami a zpětnou vazbou učitelkám podněty ke změnám, plánování či hledání řešení aktuálních problémů. Pokud je jedna z učitelek nepřítomna (např. při odpoledním odpočinku aj.), spolupracujeme při nutném zajištění organizace s uklízečkou či jiným pracovníkem školy.

g) Spoluúčast rodičů

Snažíme se o vzájemnou partnerskou spolupráci s rodiči a zákonnými zástupci dětí. Mezi zaměstnanci MŠ a rodiči panuje oboustranná důvěra, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Sledujeme konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. Rodin a snažíme se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost nahlédnout do portfolií svých dětí, podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se po předchozí domluvě jak vzdělávací činnosti, tak různých programů a akcí pořádaných školou pro děti. Rodiče jsou dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje (plánované/individuální schůzky, informace na školní nástěnce, telefon, WhatsApp skupinka MŠ, webové stránky školy, e-mail...). Učitelky společně s rodiči konzultují výchovné a vzdělávací postupy. Rodiče mohou předávat učitelkám své náměty, doporučení či připomínky k lepšímu vyhodnocení průběhu vzdělávací činnosti a působení na děti. Mateřská škola podporuje a bezpečně navazuje na rodinnou výchovu, pomáhá rodičům v péči o dítě.

i) Organizace vzdělávání

Mateřská škola je součástí budovy Základní školy Černá Voda. Nachází se v přízemí budovy. Prostory jsou částečně bezbariérové, vyjma schodů do budovy a do patra, kde se nachází školní jídelna. V blízkosti schodů je umožněn pohyb dětí pouze pod přímým dohledem pracovníků školy. Tím je zajišťována jejich bezpečnost v těchto prostorách. V MŠ se nachází dětská šatna, zázemí pro personál školy, umývárny s dětskými toaletami, dvě vzájemně propojené dětské herny včetně ložnice. V části budovy, kde se nachází ZŠ, najdeme ředitelnu, tělocvičnu a v patře potom jídelnu a kuchyň.

V mateřské škole je jednotřídní heterogenní třída s celodenním provozem. Škola disponuje kapacitou 25 dětí (výjimečně 28), zpravidla ve věku od 2 do 6 let. Dítě mladší 3 let však nemá na přijetí do MŠ právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dovrší pěti let, do zahájení povinné školní docházky, je předškolní vzdělávání povinné, pokud není dále stanoveno jinak. Termín zápisu do MŠ od následujícího školního roku se koná v období od 2. května do 16. května. Termín a místo zápisu stanovuje ředitel mateřské školy po dohodě se zřizovatelem a zveřejní je v místě obvyklým způsobem. O přijetí dítěte do MŠ, případně o stanovení jeho zkušebního pobytu, rozhoduje ředitel. Do mateřské školy jsou přednostně přijímány děti, které před začátkem školního roku dosáhnou věku tří let, mají místo trvalého pobytu (u cizinců pobytu) nebo jsou umístěné v tomto obvodu v dětském domově, a to do výše povoleného počtu dětí v MŠ. Obecní úřad poskytuje této škole s dostatečným předstihem před termínem zápisu seznam dětí, které před začátkem školního roku dosáhnou věku 3 let. Tento obsahuje vždy jméno (jména), příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte. O přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami nebo nadaných dětí rozhoduje ředitel MŠ na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře. Děti mohou být přijímány i v průběhu školního roku. Vzdělává-li se dítě v mateřské škole pravidelně kratší dobu, než odpovídá provozu, může se ve zbývajícím období vzdělávat další dítě, aniž by se

započítávalo do počtu dětí v MŠ. V měsících červenci a srpnu lze přijmout do mateřské školy děti z jiné mateřské školy, a to nejvýše na dobu, po kterou jiná mateřská škola přerušila provoz. Ředitelka je povinna zajistit, aby počet dětí, které se v daném okamžiku účastní vzdělávání, nepřekročil nejvyšší povolený počet dětí.

Děti jsou vzdělávány společně, dohled nad nimi je zajišťován dostatečným personálním zajištěním a překrýváním obou učitelek i chůvy tak, aby především při řízených a skupinových aktivitách a pobytu venku byly přítomny obě učitelky a mohly se dostatečně věnovat všem dětem (i těm nejmenším).

Celodenní provoz je zajištěn od 6:30 hodin do 16:00 hodin. Rodiče jsou povinni předat dítě přímo učitelce a bezprostředně ji informovat o náhlých změnách či aktuálnímu zdravotnímu stavu dítěte. Tím je zajištěn každodenní vzájemný kontakt a informovanost z obou stran.

Od 1. 9. 2023 bude probíhat dopolední vzdělávání rozdělením dětí do dvou věkových skupin – předškolní děti (5-6 let) a ostatní děti (2-4 roky). Každá skupina bude mít vlastní třídní knihu (celkem 2).

3. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Mateřská škola Černá Voda podporuje všestranné a harmonické rozvíjení dětských vědomostí, dovedností a schopností, s respektem na jejich individuální, vývojové i zdravotní potřeby. Školní vzdělávací program je zaměřen na rozvoj dítěte ke kladnému postoji k životu, lidovým tradicím, k posilování důvěry ke kamarádům a ostatním lidem, k všeobecnému rozhledu a povědomí, k poznávání živé a neživé přírody na Zemi. Snažíme se rozvíjet v dětech správné postoje k ekologii a životnímu prostředí. Také klademe důraz na rozvoj předčtenářských a předmatematických dovedností. Děti během roku poznávají naše tradice, zvyky, různé životní situace a svět kolem nás. V hojné míře využíváme české pohádky a knihy k motivaci dětí a navozování různých situací, jako vzor chování a jednání v reálném životě. Program vede děti k samostatnosti, vlastním názorům, dále k pochopení, že každý je odpovědný nejen za své zdraví a bezpečnost, ale i za své chování a rozhodování.

Hlavním cílem je vytvoření klidného a bezpečného prostředí, ve kterém se děti budou cítit příjemně a budou se k nám rády vracet.

„Ať je léto nebo zima, ve školce je vždycky prima.“

*Ať jsi kluk, a nebo holka,
čeká na Tě správná školka.*

*Budeme si spolu hrát,
tančit, zpívat, malovat.*

*Nebudem si ubližovat,
ale hezky k sobě chovat.*

*My jsme totiž kamarádi,
my se máme všichni rádi.*

3.1 Cíle a záměr programu

Mateřská škola se snaží smysluplně obohacovat denní program dětí předškolního věku tak, aby pozvolna navazoval na rodinnou výchovu a zároveň prostřednictvím motivace, klidného a estetického prostředí, pestrých aktivit mnohostranných podnětů a zkušeností vedla děti k tvořivému uplatňování vlastních zkušeností, k citovým prožitkům a utváření zdravě sebevědomé individuální osobnosti. Děti by si z mateřské školy měly odnášet radost, pozitivní zážitky a dobré základy do života. Mateřská škola představuje pro děti první etapu procesu celoživotního vzdělávání. Proto je důležité, aby se pro ně škola a touha po vzdělávání nestala překážkou. Všechny děti mají proto rovné postavení, měly by se cítit jistě a bezpečně, prostředí by mělo působit klidným dojmem. Dítě nesmí být neurotizováno, znevýhodňováno. Mateřská škola je kamarádké prostředí otevřené všem dětem.

Naším hlavním cílem je tedy snaha vychovat samostatnou, sebevědomou a sebejistou osobnost, která se řídí vlastním rozumem, pozoruje věci kolem sebe, uvažuje, kreativně přemýšlí a jedná zodpovědně. Dítě je ochotné přijímat, ale i dávat, aktivně čelí problémům, jež mu život přináší. Snažíme se vést děti k zdravému životnímu stylu, úctě ke starším i ke kamarádům a ostatním lidem, k přírodě, dbáme na osvojování základních lidských hodnot a respektování tradic.

Individualita dítěte je pro nás na prvním místě. Proto se snažíme přistupovat ke každému dítěti podle jeho speciálních individuálních potřeb, zvlášť k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami nebo odkladem školní docházky – spolupráce s PPP, klinickým logopedem apod. Rovněž dětem mladším tří let poskytujeme laskavou, individuální, „mateřskou“ péči. Speciální přístup je potřeba nově také přichozím dětem z Ukrajiny, kde je důležité věnovat pozornost individuálním potřebám socializace, rozvoji slovní zásoby a komunikace s ostatními. Pro lepší přehlednost si vedeme o každém dítěti speciální portfolio, kde zaznamenáváme pokroky nebo nedostatky jednotlivých dětí.

Na začátku školního roku si s dětmi společně stanovíme pravidla, která budou všichni ve třídě dodržovat. Z naší zkušenosti vyplývá, že pravidla, která si děti stanoví samy, následně dodržují důsledněji. Respektujeme a uspokojujeme potřeby dětí v podnětném, vstřícném a estetickém prostředí. Maximálně se věnujeme dětské hře, dbáme na dostatek pohybu a nových podnětů. Odmítáme nadměrné zatěžování dětí – činnosti se snažíme volit přiměřeně věku dětí a jejich schopnostem. Podporujeme kamarádké vztahy a pěstujeme jejich vztah k nejmenším dětem, např. pomoc při sebeobsluze aj.

Zvláštní pozornost věnujeme událostem z rodinného života dětí (narozeniny, svátek, narození sourozence apod.). Tím podporujeme těsnější spolupráci a komunikaci s rodinou.

Respektujeme u dětí volnou hru. Hru, volnou i řízenou, bereme jako základní výchovný prostředek. Pomocí hry se snažíme usnadnit dětem i přechod do ZŠ. U dětí podporujeme kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí. Prostřednictvím vycházek do přírody pozorujeme krajinu, uvědomujeme si význam přírody a učíme se k úctě ke všemu živému i neživému.

Prostřednictvím široké vzdělávací nabídky a komplexního působení mateřské školy je naším záměrem, aby dítě na konci předškolního období bylo

schopno přiměřené fyzické, psychické a sociální zdatnosti, samostatnosti, bylo vybaveno souborem klíčových kompetencí na úrovni, které je schopno dosáhnout, a připravit jej na další aktivní vzdělávání a uplatnění v budoucím životě.

3.2. Formy a metody uplatňované v našem vzdělávání

Společné (frontální) činnosti

- Činnosti plánované učitelkou, mají stanovený cíl a vychází z potřeb a zájmů dětí (každodenní komunikační kruh). Řízená činnost může být navozována učitelkou kdykoliv nastane příznivá situace během dne nebo k záměrné motivaci dětí.

Skupinové (kooperační) činnosti

- Činnosti plánované učitelkou pro menší skupinky dětí, s cílem podpořit pozitivní vazby v kolektivu, motivovat ke spolupráci mezi dětmi nebo činnosti vytvořené přímo dětmi při volné hře.

Individuální činnosti s dětmi

- Probíhá v čase ranního scházení (ranní koutek u stolečku, individuální komunikace a hra s dítětem...), v odpoledních činnostech, místo odpočinku (učitelka motivuje dítě k činnostem nebo dovednostem, které dítě potřebuje procvičit, upevnit) nebo v průběhu celého dne dle individuálních potřeb jednotlivců.

Činnostní učení

- Volná hra a spontánní činnosti jsou nejefektivnějším výchovně vzdělávacím prostředkem. MŠ poskytuje proto dostatek prostoru pro tyto aktivity, a to v době od příchodu do MŠ po dobu společné – organizované činnosti, kde využíváme především kognitivních činností. Také ji zařazujeme do skupinových či individuálních aktivit. Pro děti volíme takové činnosti, které metodou hry rozvíjejí všechny vzdělávací oblasti.

Činnosti k řešení problémů

- Při tvořivých hrách děti uplatňují svou kreativitu, fantazii. V konstruktivních hrách a experimentování, uplatňují metodu pokusu a omylu, vymýšlí nová řešení, hledají různé možnosti a varianty. Využívají přitom dosavadních zkušeností a představivosti. U dětí rozvíjíme logické myšlení a pamětní učení.

Prožitkové učení

- Hra má pozitivní účinek na dítě. Klademe důraz na vlastní zkušenost, praktickou činnost – pracovní a výtvarnou (pro tyto aktivity je zapotřebí motivující prostředí, dostatek materiálu, pomůcek). Aktivity mohou probíhat ve třídě i při pobytu venku. Děti rozvíjíme také prostřednictvím dramatizace.

Předčtenářská gramotnost

- V herně mateřské školy se nachází koutek knihovnička, který disponuje pestrou škálou dětských knih (encyklopedie, pohádky, básničky, leporela apod.). Děti si mohou knihy libovolně půjčovat, prohlížet, dramatizovat, rozvíjet představivost, fantazii atd. Dětem se snažíme co

nejvíce číst, učit je nové básničky a písničky, pracovat s knihou společně s dětmi. Pravidelně několikrát do roka navštěvujeme obecní knihovnu (nově od října 2022 předškoláci každou středu mají v obecní knihovně s paní učitelkou čtenářský kroužek) a celkově vedeme děti k zájmu o knihy a pozitivnímu vztahu ke čtenářství a knihám.

Předmatická gramotnost

- V mateřské škole mají děti spoustu pomůcek k rozvoji předmatických schopností, snažíme se u nich podněcovat zájem o experimentování, orientaci v prostoru, rovině, čase, využíváme konstrukčních stavebnic, her, pomůcek k rozvoji logického myšlení, uvažování, představivosti. Pomocí pokusů a demonstrací děti rozvíjí kritické uvažování a vlastní zkušenost.

Hudebně-dramatické činnosti

- Dramatizace je velmi oblíbenou činností našich dětí. Učitelky často hrají dětem maňáskové/loutkové divadlo, ale především samy děti rády hrají pohádky. Tyto aktivity často zahrnujeme do denního režimu, učí se během nich rozvíjet komunikační schopnosti, kooperaci, povzbuzovat sebedůvěru a jistotu. Velmi oblíbená jsou potom samostatná dětská divadelní vystoupení pro veřejnost, která se u nás stala tradicí. Hudební aktivity probíhají každý den. Obě učitelky hrají na klavír, a proto jsou hudební aktivity zařazovány do každodenního programu. Ať už jde o společné zpívání v kroužku, hra na Orffovy nástroje, zpěv s keyboardem (ve třídě) nebo u klavíru (ve škole).

Environmentální činnosti

- Díky příznivé poloze budovy mateřské školy můžeme s dětmi pobývat maximum času venku. Les, těsně sousedící s naší školou, se tak stává názornou pomůckou při výchově k ekologii, úctě k přírodě, pozorování živé i neživé přírody. Častými vycházkami do lesa i okolí mateřské školy je dětem ukazováno souznění člověka s přírodou, její přínos pro nás.

Logopedická prevence

- Od října 2016 praktikujeme v mateřské škole logopedickou prevenci. Během denních chvil je s dětmi individuálně procvičována oromotorika, správná výslovnost, rozvíjí se slovní zásoba a komunikace. Logopedické chvíle bývají zařazovány nejen během ranních činností, ale také kdykoliv během celého dne. Od září 2023 k nám 1 – 2x měsíčně dojíždí paní logopedka, která s vytipovanými dětmi (na základě předchozí depistáže) provádí pravidelnou logopedickou intervenci.

Polytechnická výchova

- Rozvíjení manuálních dovedností při manipulaci s různým náčiním a náradím (dílna, kuchyňka, zahrada). Podpora konstruktivních aktivit podle návodu i podle fantazie dítěte. Bádání a experimentování při smyslových činnostech a environmentálních aktivitách v přírodě. V budoucnu bychom chtěly děti zapojit do manuálních praktických aktivit při budování a péči o školní zahrádku a sad.

4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah je stanoven pro celou věkovou kategorii společně (od 2 do 6/7 let). Jedná se o vnitřně propojený kompaktní celek, členění do jednotlivých oblastí je pouze orientační, jelikož se tyto oblasti vzájemně propojují a prolínají. Jednotlivé tematické celky vzdělávacího obsahu vycházejí z dětských zážitků, životních situací, lidových tradic, zvyků a světa kolem nás. Jejich prostřednictvím si děti osvojují potřebné dovednosti (pohybové, praktické či intelektové), schopnosti a postoje. Učí se žít, komunikovat a spolupracovat s ostatními dětmi, spolupodílet se na fungování celé skupiny, bez obav obhajovat své názory a celou řadu dalších základních předpokladů potřebných pro život (utváří si určité kompetence).

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání stanovuje univerzální záměry předškolního vzdělávání prostřednictvím rámcových cílů:

- **Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.**
- **Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.**
- **Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.**

Tyto obecné záměry jsou přirozeně naplňovány prostřednictvím výstupů – klíčových kompetencí, které se vzájemně propojují a doplňují a tvoří základ k utváření vzdělávání na všech úrovních a ke správnému vývoji osobnosti dítěte, jeho osobnímu rozvoji a uplatnění v životě. Dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo disponovat poznatky a dovednostmi v komplexním celku, které dokáže pochopit a prakticky využít. Osvojování klíčových kompetencí (soubory předpokládaných vědomostí, schopností, postojů a hodnot) je dlouhodobý proces, který začíná právě v předškolním zařízení a pokračuje po celý život. Úroveň dosažení jednotlivých kompetencí je individuální a většina dětí k ní nemusí dospět ve stejné míře.

V předškolním vzdělávání se tvoří elementární základy těchto kompetencí:

- **Kompetence k učení**
- **Kompetence k řešení problémů**
- **Kompetence komunikativní**
- **Kompetence sociální a personální**
- **Kompetence činnostní a občanské**

Prostředkem vzdělávání jsou pak jednotlivé vzdělávací oblasti, vycházející z klíčových kompetencí. Tematické celky rozvíjejí všechny stránky dětské osobnosti ve všech vzdělávacích oblastech. Jednotlivé oblasti vzdělávání jsou rozlišeny na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, k druhým lidem i k okolnímu světu.

Jsou to:

- **Dítě a jeho tělo – biologická oblast (DaT)**
 - Záměrem vzdělávání je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních schopností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

- **Dítě a jeho psychika – psychologická oblast (DaP)**
 - Záměrem je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebezpojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.
- **Dítě a ten druhý – interpersonální oblast (DaD)**
 - Záměrem je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.
- **Dítě a společnost – sociálně-kulturní oblast (DaSp)**
 - Záměrem je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty, podílet se na utváření společenské pohody.
- **Dítě a svět – environmentální oblast (DaSv)**
 - Záměrem vzdělávání je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového rozsahu – vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Náš vzdělávací program nese název „**Ať je léto nebo zima, ve školce je vždycky prima.**“ je rozdělen do deseti hlavních tematických celků, které se dělí na jednotlivé tematické (integrované) bloky. I když mají tematické celky integrovaný charakter, je možné, že při realizaci některého konkrétního tematického celku budou prvky z některé oblasti probírány více a z jiné méně. Celkově však nebude opomíjena žádná vzdělávací oblast. Jednotlivé tematické celky na sebe vzájemně navazují, prolínají se či doplňují. Tyto jsou probírány přibližně jeden měsíc. Časový harmonogram je však pouze orientační, nikoli závazný. Učitelky mají možnost reagovat na aktuální situace ve třídě a odklonit se tak od tématu, a to především podle aktuálního zájmu a přání dětí.

K naplnění stanovených cílů jsou konkrétní úkoly a činnosti, které si obě učitelky zpracovávají do jednotlivých podtémat v měsíčních a týdenních plánech. Obě učitelky spoluvytvářejí měsíční plány se stanovenými specifickými cíli, které rozvíjejí v týdenních plánech a denních přípravách. V denním programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity (ranní cvičení, pohybové hry v tělocvičně, pobyt na zahradě, vycházky do přírody aj.).

Vzhledem k poloze školy je program spojený s přímým pozorováním a poznáváním přírody. Vedeme děti k tomu, aby si přírodu vážily a chránily ji, protože i člověk sám je její součástí. Cílem naší výchovně vzdělávací činnosti je připravit a rozvíjet samostatnou a sebevědomou, empatickou osobnost dítěte, připravenou na další vzdělávání a život.

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Člení se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ (školské poradenské zařízení).

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí mimořádně nadaných a dětí od dvou do tří let je třeba jejich naplňování přizpůsobit tak, aby maximálně vyhovělo dětem, jejich potřebám i možnostem. Pedagog by měl vytvořit optimální podmínky k individuálnímu rozvoji osobnosti každého dítěte.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP (individuální vzdělávací plán). PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení (ŠPZ). Tyto podmínky jsou stanoveny školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Realizace všech stanovených podpůrných opatření.
- K vypracování plánu pedagogické podpory školou dochází v případě, kdy nepostačuje zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte během vzdělávacího procesu.
- Vyhotovení jednotlivých vzdělávacích plánů (PLPP, IVP) a jejich následné plnění.
- Po 3 měsících plnění PLPP škola vyhodnotí, zda dochází k jeho naplnění cílů. Pokud tomu tak není, je zákonným zástupcům dítěte doporučena návštěva specializovaného poradenského zařízení.
- Při poskytování podpůrných opatření 2. – 5. stupně pracuje škola výhradně na základě doporučení ŠPZ.
- Výsledky těchto opatření jsou průběžně kontrolovány a vyhodnocovány.
- Diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností pro dané dítě včetně obsahu metod a forem vzdělávání.
- Úzká spolupráce se zákonnými zástupci dítěte a ŠPZ, případně jiným odborným zařízením.
- Snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.
- Přítomnost asistenta pedagoga v závislosti na stupni přiznaného podpůrného opatření.

- Poskytnutí klidného, bezpečného prostředí.
- Důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti.

6. VZDĚLÁVÁNÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH DĚTÍ

Chování dítěte, které značí známky mimořádného nadání, se může projevat těmito projevy:

- Široká slovní zásoba, jasné a plynulé vyjadřování v delších souvislých celcích
- Velmi uvědomělé chování
- Je velmi zvědavé, zajímá se o to, jak věci fungují
- Velmi snadno se začne nudit
- Má smysl pro humor
- Je dobře fyzicky zdatné
- Je impulzivní – dříve jedná, než myslí
- Vyhledává přítomnost starších, dospělých – zajímá se o věci, které se týkají dospělých
- Je méně zaujaté pro hraní, vyhledává náročnější aktivity (vzhledem ke svému věku)
- Brzký nástup čtenářských dovedností i matematických schopností
- Má především intelektuální zájmy
- Neustále se na něco vyptává, rozumí mnohým cizím slovům

Tyto děti jsou podněcovány k rozvoji jejich vlastních potenciálů či různých druhů nadání, aby se tato mohla později ve škole projevit, pokud možno uplatnit a dále rozvíjet. Především však v oblasti, která je zajímavá a baví.

7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Rámcové cíle PV jsou upraveny tak, aby splňovaly podmínky vzdělávání i dětí od 2 let. Důležité je však vnímat specifika spojená s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté děti se od tříletých liší určitými specifiky – jsou velmi zvědavé, rády experimentují, objevují, vše si chtějí vyzkoušet, poznávají okolní svět všemi smysly. Jsou egocentrické, vymezují se vůči ostatním, probíhá proces osamostatňování. Jsou málo motoricky obratné. Žijí přítomností, neorientují se v prostoru a čase. Oproti starším dětem mají mnohem méně zkušeností a rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje jsou u těchto dětí velmi výrazné.

Zařazení do předškolního zařízení bývá pro takové dítě nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Ve většině případů tyto děti projevují silnější potřebu vazby na dospělou osobu. Poznávají nové vzory chování a jednání jak dospělých, tak vrstevníků, vymezují si vlastní prostor a učí se přijímat a respektovat vymezené hranice a nové role. Učitel tak zastupuje rodičovskou funkci a dodává mu pocit jistoty a oporu v běžném dění i v budování nových vztahů s novými kamarády. Dvouleté děti se učí nápodobou, vlastním

prožitkem a především hrou. Vyžadují časté opakování činností, dodržování pravidelných rituálů, pozornost udrží jen velmi krátkou dobu.

U těchto dětí je důležité dbát na zvýšenou bezpečnost, poskytovat dostatek emoční podpory a více individuální péče, zajistit dostatek podnětného prostředí a činností, podporovat trénink návyků a praktických dovedností, podněcovat k samostatnosti, a především umožnit těmto dětem dostatek volného pohybu a volné hry.

- Zajištění bezpečnosti ve třídách i při pobytu venku.
- Znepřístupnění nebezpečných a nevhodných pomůcek pro věkovou kategorii těchto dětí (do 3 let) odstraněním nebo uložením mimo jejich dosah.
- Dostatečné vybavení vhodnými bezpečnými a podnětnými pomůckami a hračkami pro dvouleté děti.
- Prostor je upraveno tak, aby umožňovalo dětem dostatek prostoru a volného pohybu.
- Šatny jsou vybavené dostatečným úložným prostorem pro náhradní oblečení, případně hygienické pomůcky.
- Vybavení školy disponuje dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Režim dne je zajištěn tak, aby dostatečně vyhovoval a respektoval individuální potřeby dětí.
- Vytvoření vhodných podmínek pro adaptaci dítěte v souladu s respektováním jeho individuálních potřeb.
- Děti jsou vzdělávány v malých skupinkách či individuálně dle aktuálních možností, potřeb a volby jednotlivých dětí.
- Učitelky dětem poskytují laskavý, vstřícný a důsledný přístup. Děti jsou pozitivně přijímány, je jim poskytována emocionální i psychická podpora.

8. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ CIZINCŮ (DĚTÍ Z UKRAJINY)

Pojmem dítě cizinec se rozumí dítě, které má jiné občanství než české. Pojmem dítě s neznalostí či nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka se rozumí dítě, které doma a ve volném čase nehovoří češtinou. To znamená, že dítě s českým občanstvím může být dítě s odlišným mateřským jazykem, stejně tak jako dítě cizinec může umět mluvit česky.

Pokud by do MŠ nastoupily více než 4 děti cizinci, má mateřská škola možnost vytvořit skupinu pro jazykovou přípravu. Cílem těchto skupin je zajištění plynulého přechodu dětí – cizinců do základního vzdělávání. Skupinu může navštěvovat maximálně 8 dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Pro děti je toto vzdělávání bezplatné. Skupiny pro jazykovou přípravu nenahrazují poskytování podpůrných opatření. Účelem těchto skupin je zlepšení znalosti českého jazyka, nikoli kompenzovat obtíže, jež jsou důsledkem zdravotního stavu, kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek dítěte. Skupiny pro jazykovou přípravu jsou pouze pro děti - cizince v povinném předškolním vzdělávání, na rozdíl od podpůrných opatření, která jsou určena všem dětem, které je „potřebují.“ Dítěti – cizinci tak mohou být poskytována jak podpůrná opatření, tak i jazyková příprava.

Mateřská škola má k dispozici, v souvislosti s ukrajinskými dětmi, slovníky a metodické příručky se základními frázemi. K dětem – cizincům učitelky i ostatní personál přistupuje maximálně laskavě a tolerantně, v souvislosti s obtížným začleněním mezi ostatní vrstevníky v kolektivu. Dětem je poskytována dostatečná podpora a naplňování jejich individuálních potřeb. Snažíme se děti motivovat k začlenění do kolektivu ostatních, pomoci s odstraněním komunikační bariéry, přizpůsobení prostředí a vytvořit bezpečné a laskavé místo, kde budou šťastní stejně jako ostatní děti.

9. AUTOEVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Pojem „evaluace“ je proces průběžného vyhodnocování procesu vzdělávání (vzdělávacích činností, situací, podmínek) a jeho výsledků, který je realizován systematicky a pravidelně a jehož výsledky jsou v praxi smysluplně využívány. Evaluace probíhá na úrovni školy nebo na úrovni třídy. Vyhodnocujeme vztah učitele směrem k dítěti, jeho individuálních schopností a úspěchů a hodnocení práce jednotlivých pracovníků, patří sem také vlastní sebehodnocení práce učitelky. Cílem je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti včetně podmínek školy.

Učitelky hodnotí kvalitu individuálního rozvoje a učení u jednotlivých dětí, zjišťují, v čem je dítě úspěšné a co mu činí problémy, v čem tkví jeho nedostatky – z průběžného pozorování vyvozují potřeby dalšího individuálního výchovného působení na dítě. Dále sledují a vyhodnocují své metody práce a činnosti nabízené dětem (reakce dětí – zda se jim líbily/nelíbily ...), co se děti naučily (dovednosti, schopnosti, vědomosti), co se povedlo, nepovedlo atd. Evaluace metodou pozorování probíhá průběžně během celého roku při každodenním setkávání s dětmi a rodiči i při konkrétní práci s dětmi.

Vnitřní evaluaci a hodnocení provádí obě učitelky na úrovni třídy.

9.1. Evaluace na úrovni třídy

Sledujeme:

- ❖ vztah učitele k dané třídě, kolektivu
- ❖ vztah učitele k dítěti
- ❖ sebehodnocení učitele
- ❖ vztah k rodičům – dotazníky
- ❖ vztah k ředitelce – na úrovni celé MŠ, závěry
- ❖ vztah k zaměstnancům a provozu MŠ – tým i jednotlivě

Metody a techniky evaluace

- ✓ dotazníky
- ✓ evaluační diagnostické listy – vyhodnocování
- ✓ diskuse, rozhovor, pozorování, SWOT, hospitace, vzájemné naslechy, porady, portfolia dětí, diagnostické listy
- ✓

Zdroje informací:

- děti
- rodiče
- pedagogové

- provozní zaměstnanci
- zřizovatel
- spolupráce s logopedem/psychologem/PPP/SPC
- dokumentace
- vlastní postřehy a poznatky
-

Kdy provádíme evaluaci:

- operativně (dle potřeby)
- plánovaně (stav třídy, individuální poznatky a potřeby dětí a dospělých v časových úsecích)
- zpětně (vyhodnocujeme dosažení cílů a požadavků za období)

Evaluujeme projevy chování a jednání dítěte, výsledky individuálních pokroků vzdělávání a rozvíjení dítěte vzhledem ke kompetencím. Učitelky pozorují a zapisují své poznatky do záznamů o dětech a vychází z nich při dalším plánování.

Na konci integrovaných bloků - měsíčně - píšeme stručné písemné hodnocení. Integrovaný blok obsahuje pořádané akce, vzdělávací přínos, rizika, stručnou sebereflexi, plnění TVP. Portfolio dítěte - sledujeme výsledky vzdělávání. Individuální práce s předškoláky - průběhu září a října (sběr informací, kresba postavy, doplnění záznamu o dítěti), během roku průběžná diagnostika dítěte a záznamy dle potřeb učitelky, druhý záznam se provádí na konci školního roku. Výsledky ročního evaluačního plánu jsou podkladem pro zpracování Vlastního hodnocení školy.

9.2. Evaluace na úrovni školy

Evaluační plán školy a časový harmonogram

Oblasti evaluace	Metody a techniky	Časový harmonogram	Odpovědnost
Co vyhodnocujeme:	Jak vyhodnocujeme:	Jak často:	Kdo vyhodnocuje: podoba výstupu
1) Naplňování cílů ŠVP			
Jak se plní cíle, které si škola stanovila pro školní rok. Soulad s RVP.	plánování, akce školy, sběr materiálů, SWOT hodnocení učitelů	průběžně	SWOT PP+ŘMŠ
2) Podmínky vzdělávání			
Vytváření optimálních podmínek ke vzdělávání, stanovení prioritní oblasti pro školní rok (kritériem je úroveň vybavení pro kvalitní vyučování).	dotazník pro rodiče	průběžně dle potřeby	rodiče
	SWOT	1x ročně	PP+ŘMŠ
	dotazník pro PP	1x ročně	PP
	rozbor, schůzky tříd, sběr materiálů, foto	1x ročně	PP+rodiče

3) Průběh vzdělávání			
Naplňování obsahu integrovaných bloků. Metody práce s ohledem na potřeby dětí.	plánování, rozbor, foto, sebereflexe, hospitace	po skončení IB 2x ročně	PP – zápis ŘMŠ – hospitace
4. Spolupráce s rodiči a vliv dalších osob na vzdělávání			
Zkvalitňování spolupráce s rodiči, spokojenost rodičů, důvěra.	rozhovor, schůzky s rodiči, dotazník, akce školy, nástěnky, stránky školy	během celého roku	ŘMŠ+PP SWOT
5) Výsledky vzdělávání			
Sledování pokroků dítěte vzhledem ke kompetencím. Aktivita školy	pozorování, portfolio, dotazník, foto, rozhovor, pedagogické rady	na úrovni třídy	PP - portfolio
6) Personální oblast			
Efektivita organizace školy, kvalita pedagogické práce, DVPP, formy práce.	dotazníky, hospitace, kontrolní činnost, plány, porady	průběžně, plán hospitací dotazník 1x ročně	ŘMŠ+PP SWOT
7) Ekonomická oblast a její vliv na vzdělávání			
Hospodaření školy, vyrovnaný rozpočet, kvalita dokumentace.	Plán nákladů a výnosů, rozbor hospodaření, pedagogické rady, porady	čtvrtletně průběžně	ŘMŠ roční hodnocení Kontrolní orgány

9.3. Kritéria pro kontrolu a zpětnou vazbu

1) DĚTI

- ❖ denně slovně i písemně – podle potřeb pedagogů + zpětná vazba
- ❖ záznamové listy – průběžně
- ❖ 1. pololetí + konec školního roku za celou třídu písemně úroveň třídy, výjimečnost, individuality, případné odklady, zájmové činnosti, účast na akcích a ostatní aktivity, problémové děti, integrace, klady – zápory, návrhy

2) UČITELKA

- ❖ k dětem – zpětná vazba, záznamy, poznámky, rozbor
- ❖ k rodičovské veřejnosti – diskuse, rozhovory, dialog
- ❖ sama sobě – forma dotazníků – písemně

3) RODIČE

- ❖ rozhovory, diskuse, dialog, konzultace
- ❖ schránka důvěry
- ❖ forma dotazníků 1x ročně na konci školního roku

4) ŘEDITELKA

- ❖ namátkové kontroly
- ❖ hospitace
- ❖ pozorování
- ❖ rozhovory
- ❖ diskuse
- ❖ analýzy – písemné zpracování daného období

9.4. Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy je zpracováváno ředitelkou školy za období tří školních let.

Struktura vlastního hodnocení školy

- naplňování cílů RVP, ŠVP
- kvalita podmínek vzdělávání
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- práce pedagogů včetně reflexe
- výsledky vzdělávání

Doporučení pro pedagogické zaměstnance:

- dát dětem dostatek prostoru pro vyjádření svých pocitů, prožitků a dojmů
- nezahlcovat množstvím podnětů a informací, ale dát dětem prostor samostatně pracovat a myslet
- sledovat pedagoga, jakou pozornost věnuje řešení sporů a konfliktů mezi dětmi
- sledovat, jak pedagog navozuje situaci pohody, klidu a relaxace bez zbytečného zatěžování dětí a neurotizování spěchem
- sledovat volbu činností pro děti, aby byly přiměřeně náročné daným věkovým skupinám
- podporovat děti v samostatnosti, používat dostatečně pochvalu a pozitivní hodnocení

- sledovat, jak pedagog komunikuje s dětmi – přímá, vstřícná, empatická a naslouchající komunikace
- volit vhodné činnosti, které nejsou v rozporu s bezpečností
- vhodná motivace pedagoga, umět vzbudit zájem dětí o danou činnost
- sledovat připravenost pedagoga na denní činnosti, připravenost a dostatek pomůcek, dostatečná nabídka činností
- vhodně a srozumitelně klást dětem otázky pro plnění daných požadavků a cílů
- sledovat, zda pedagog vyžaduje u dětí dodržování předem daných pravidel a jaké vyvolává důsledky při jejich nedodržování
- úroveň hygienických a sebeobslužných činností dětí, jejich samostatnost
- přiměřená a vhodná nabídka činností pro postižené děti
- respektovat děti se zdravotním postižením a trpělivě k nim přistupovat při činnostech
- respektovat potřeby nových dětí, dát jim dostatek prostoru pro jejich adaptaci

Pro ostatní zaměstnance

- dodržovat pracovní náplně, řád školy, pracovní dobu
- udržování čistoty, být nápomocný a nápavitý pro estetiku prostředí
- udržovat zahradu v esteticky vhodném a nezávadném stavu, hlásit závady, umět se organizačně i pracovní podílet na jejich odstranění
- podporovat sou přítomností duševní pohodu dětí, jejich spokojenost
- zapojit se do plnění cílů a požadavků daného školního i třídního plánu
- být nápomocný a ochotný při plnění povinností nad rámec své pracovní náplně
- spolupracovat jednotně se všemi zaměstnanci, rodiči i dětmi v MŠ, ostatní veřejností
- kontrolovat práci firem v budově
- respektovat soukromí rodiny, informace o dětech nezveřejňovat – dodržovat diskrétnost
- podílet se na aktivitách s dětmi
- dodržovat zásady zdravého životního stylu, nenutit do jídla, vhodně motivovat ochutnávky, podporovat pitný režim
- zachovávat správnou technologii pro přípravu jídel a nápojů
- poskytovat dětem plnohodnotnou a vyváženou stravu
- respektovat a umět komunikovat s rodiči
- napomáhat ke vzájemné důvěře na pracovišti
- nepodporovat pokrytectví a umět otevřeně řešit daný problém
- zachovávat mlčenlivost o osobních a vnitřních údajích MŠ

Při spolupráci s rodiči:

- vytvářet vzájemnou důvěru, vstřícnost, respekt a pocit jistoty
- respektovat zájmy a požadavky rodičů, nacházet společnou cestu ve výchově a kompromis
- nabízet rodičům podílet se na programech v MŠ – vypomáhat, podávat včasné informace o dění v MŠ, podílet se na řešení problémů výchovných, organizačních i provozních
- vystavovat v prostorách MŠ všechno, co dítě v MŠ vytvoří
- včas rodiče upozornit přijatelnou formou na potíže a problémové situace
- zachovávat patřičnou mlčenlivost o vnitřních záležitostech a informacích o dítěti
- zajistí poradenství v otázce výchovy a vzdělávání